

ELS CORREBOUS A LA CIUTAT DE VIC

Cristina Masramon

Caramella

18

MÚSICA I CULTURA POPULAR

ELS CORREBOUS, UNA ACTIVITAT MOLT ARRELADA A LA CIUTAT DE VIC

Ja des del segle XVII, a la ciutat de Vic es preparaven unes estructures de fusta que s'anaven muntant a diversos indrets de la ciutat per poder-hi realitzar correbous amb vedelles o bous, que servien per distreure i animar la gent en el transcurs d'alguna festa a la ciutat. Una de les dates en què més es preparaven aquestes places que es muntaven i desmuntaven el mateix dia era durant la Festa Major de Vic, per Sant Miquel dels Sants, patró de la ciutat, el dia 5 de juliol. Normalment, aquestes estructures de fusta es muntaven a la plaça Major o en altres indrets on hi hagués una esplanada de terreny considerable, però la gran plaça del centre de la ciutat era el punt en què hi tenien més èxit.

Entrat el segle XIX, aquesta activitat cada vegada era més acceptada entre els vigatans. El fet de muntar i desmuntar les places el mateix dia els era molt costós i carregós, així que en diferents descampats als afores de la ciutat s'hi col·locaven diverses places, també de fusta, les quals podien ser desmuntades en qualsevol moment. Normalment, aquestes places eren fetes per un fuster de l'època, en Noguera; ell mateix les guarnia amb roba, fet que els donava un caire més festiu.

La gent es trobava en els bars per comentar els resultats dels correbous, i mica en mica els aficionats anaven creixent; l'activitat esporàdica es convertia en costum i reclam de la majoria de la pobla-

FONS DE LA BIBLIOTECA JOAN TRIADÚ, DE VIC

*Correbu a la plaça
Major de Vic
l'any 1900.*

ció vigatana. Un d'aquests llocs mítics de la ciutat on es trobaven per fer la partida de cartes i comentar l'afició als correbous era el Cafè de la Constància, situat a la mateixa plaça Major. En aquest cafè s'hi reunien diferents aficions de la ciutat, s'hi feien reunions del Marià Ausa de futbol, practicants del ciclisme, que el 1894 fundaven el Veloz Club Vic i més tard, l'any 1908, la Societat ciclista Vic-Sport. El gran nombre i divers públic del Cafè va fer que entre tertúlia i tertúlia, i entre partida i partida, un grup d'amics fes l'aposta de pagar i edificar una plaça de toros permanent per a la ciutat de Vic. Un dels promotors de l'aposta i realitzador de la mateixa fou el Sr. Joaquim Costa i Mas.

L'indret on s'ubicà la plaça fou on actualment hi ha l'estació d'autobusos, prop de l'antiga estació de ferrocarril (actual estació de tren). L'estació de ferrocarril inaugurada el 8 de juliol de 1875, estava ubicada, en un primer moment, al final del carrer dels Estudis, avui carrer del Doctor Junyent, un lloc que aleshores era força allunyat del centre urbà. La nova estació i l'actual, propera a la plaça de toros, es va inaugurar el 4 de setembre de 1910, data en què la plaça taurina encara no estava construïda. En aquesta zona també hi tenia el camp de futbol l'equip de l'Esbarjo Dominical Marià, fundat el 1914 pel bisbe Torras i Bages (bisbe de la diòcesi de Vic entre 1899 i 1916); fou el primer club de fut-

bol vigatà, conegut com el Marià Ausa. Aquest equip, a partir dels anys 20, va viure un gran moment d'esplendor, fins als anys 50, que es convertí en l'OAR Vic. En aquest moment canviaren d'ubicació i el 1954 s'inaguraven els seus locals amb el nom d'Estadi Torras i Bages, lluny ja de la vella plaça de braus.

LA CONSOLIDACIÓ DE LES CORRIDES DE TOROS A VIC

El divendres 6 de juliol de 1917, l'alcalde de Vic, l'excel·lentíssim Sr. Domènech Camps i Godayol, assessorat per un aficionat i entès en el tema, el Sr. Josep Bofill, inaugura la Plaça de Toros de la Ciutat de Vic. Els encarregats d'estrenar la plaça foren els toreros Manolete II i Machito de Córdoba. A partir d'aquesta primera experiència, entre juliol i agost, en aquesta plaça, s'hi realitzaren sis exhibicions més, fet que feia pensar en una positiva evolució d'aquesta afició a la ciutat de Vic. Altres noms de prestigi que anaren desfilant per la plaça de

toros foren notables figures com Luis Miguel Dominguín, Pepe i Ángel Luis Bienvenida, Andaluz, Antonio Caro o Manolo Cortés.

A banda del gust per contemplar els experts en el món dels toros, molts vigatans volien experimentar l'activitat en la seva pròpia pell. Ja en les places provisionals dels segles XVII i XVIII, els mateixos vigatans eren els encarregats de posar-se davant d'inofensius vedells que moltes vegades els feien revolar per la sorra de la plaça, fent espectacle per a la resta de la població que els contemplava. El fet de tenir una plaça professional animava més a aquests interessats, que no es perdien cap dels espectacles programats. Un d'aquests interessats que va arribar a poder torejar de forma professional fou el vigatà Josep Boixader i España, molt conegut per tots amb el nom d'*El niño de la Brocha*. En un primer moment torejava a la plaça de la seva ciutat natal acompanyant a grans noms com Domingo Ortega o Pepe Bienvenida.

Amb la construcció de la plaça de toros també es consolidà a tots els seguidors sota el nom de La Peña Taurina Vicense. Aquesta penya

donava suport als toreros de la ciutat que començaven a fer alguna actuació, s'ocupava del funcionament dels espectacles i fomentava l'activitat a la ciutat. A la dècada dels seixanta aquesta penya evolucionà i es reformà; en aquest moment el seu president era el Sr. Sebastià Noguera i Casadevall, i el tresorer, el Sr. Anton Garriga. Cada soci de la penya havia de pagar una quota mensual de 10 pessetes i s'organitzaven varies activitats, com una rifa per Nadal, el premi de la qual consistia en entrades per assistir a les corrides dels seus ídols.

A banda d'aquest grup d'aficionats, a Vic van anar naixent grups fidels a algun torero concret, com els seguidors d'Antonio Chamaco, sota el nom de la Peña Chamaco, de la qual el president el Senyor Emili Sala, a finals dels anys 50.

EL FUNCIONAMENT DE LA PLAÇA DE TOROS DE VIC

En la plaça de toros de Vic hi tenien lloc d'altres actuacions a banda de les corrides de bous i toros per als aficionats. Per exem-

19

PARLEM DE...

SR. ANTONI ANGLADA

Corrida de toros
a Vic l'any 1959.

CATALINA RUSSINYOL

*Públic del correbou
en una plaça
provisional l'any
1900.*

ple, l'any 1921 hi va tenir lloc una desfilada dels cantaires de l'Orfeó Vigatà presentant la senyera de la seva entitat, beneïda el 21 de novembre de 1915. Aquesta entitat, fundada el 1902 per iniciativa d'uns joves aficionats a la música, hi havia fet espectacles de dansa, cant i gimnàstica rítmica. També s'hi realitzaren concursos de cant, activitats de circ, exhibicions de ballades de sardanes, competicions esportives d'atletisme i de futbol, concerts, boxa, presentacions de bestiar de peu rodó o els guarans de la Plana.

A la dècada dels cinquanta, un personatge molt vinculat al món dels toros fou el Sr. Joan Masramon i Isern, cap de la policia municipal de Vic. Masramon, com a important autoritat de la ciutat, no es podia perdre cap de les corrides que es realitzaven. Normalment es feien en diades especials per a la ciutat o en diumenges; se li reservava la graderia presidencial i havia de donar l'ordre d'inici de la corrida. En aquesta època hi havia el *torilero* Rafael Casas, encarregat d'obrir i tancar les portes d'on els toros entraven a la plaça, portava les claus dels corrals de les bèsties i

ell mateix, a cavall, s'ocupava de donar inici a l'espectacle.

El mateix, Joan Masramon, amb un mocador de color blanc, marcava els canvis dels *tercios*: el capot o picador, les banderilles i, finalment, l'espasa. Quan començava la corrida, amb un mocador verd podia indicar la necessitat del canvi del toro, per si aquest no servia per ser toreat. Amb una altra simbologia indicava els premis que s'havia de donar al torero: un mocador significava una orella; dos mocadors, les dues orelles, etc. Aquesta simbologia provocava que el públic estigués pendent fins a l'últim moment de la corrida per veure com es puntuava la feina feta pel torero en qüestió.

L'acompanyament de l'espectacle taurí anava a càrrec de les bandes musicals del moment, com, per exemple, la Banda Municipal de Vic, la Banda Principal de Sant Hipòlit de Voltregà o la Banda dels Lluïsos.

Hi havia diversos encarregats del manteniment de la plaça: els de can Caseta s'ocupaven de regar la plaça, i durant l'espectacle, quan ja s'havia matat el toro, eren els encarregats de treure'l arros-

segant-lo amb els cavalls. També condicionaven la plaça per a altres actuacions. Entorn el 1955, el Sr. Garriga, fuster de Vic, arreglava les barreres o les *chiqueres*. D'aquesta manera, de forma popular, molts dels membres de les penyes s'ocupaven que la plaça no decaigués.

A partir de la dècada dels seixanta la plaça es va anar degradant, l'afició havia afluixat després de gairebé quatre segles d'esplendor. Les corrides ja no eren tant visitades, el públic deixava d'assistir-hi, les penyes disminuïen de socis i cada vegada era més complicat poder mantenir en peu la tradició que des del segle XVII s'havia iniciat esporàdicament amb poques infraestructures. L'any 1988 la plaça fou enderrocada definitivament després de molt de temps de no ser utilitzada. A partir d'aquest moment, la ciutat de Vic no va viure ni organitzar cap altre espectacle taurí. Els seguidors havien de desplaçar-se a Barcelona o a d'altres ciutats que mantinguessin viva l'exhibició taurina, i les penyes vigatanes que donaven suport a l'activitat van acabar diluint-se per manca de seguidors.